

## 113

## ROZPORZĄDZENIE MINISTRA KULTURY I SZTUKI

z dnia 28 kwietnia 1970 r.

## w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy produkcji filmowej.

Na podstawie art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 30 marca 1965 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. Nr 13, poz. 91) zarządza się, co następuje:

## Rozdział 1.

## Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Przepisy rozporządzenia normują sprawy bezpieczeństwa i higieny pracy w jednostkach organizacyjnych resortu kultury i sztuki produkujących filmy oraz świadczących usługi na rzecz produkcji filmowej.

2. Za jednostki organizacyjne produkujące filmy oraz świadczące usługi na rzecz produkcji filmowej uważa się: wytwórnie, studia i ośrodki filmowe, zespoły realizujące filmy, jednostki wytwarzające kopie filmowe, udźwiękawiające filmy i produkujące sprzęt filmowy, a także jednostki sporządzające dokumentację techniczną i opracowania z zakresu

produkcji filmowej oraz szkolące pracowników dla potrzeb produkcji filmowej.

3. Przepisy rozporządzenia mają również zastosowanie w jednostkach organizacyjnych świadczących usługi w zakresie obrotu towarowego na rzecz produkcji filmowej oraz obrotu gotowymi produktami filmowymi.

4. Przepisy rozporządzenia obowiązują pracowników zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych określonych w ust. 1—3 oraz mają odpowiednie zastosowanie również do innych osób, jeżeli wykonują one prace lub przebywają na terenie tych jednostek.

5. Przepisy rozporządzenia mają odpowiednie zastosowanie do przedsiębiorstw wykonujących prace na terenie jednostek organizacyjnych produkujących filmy oraz świadczących usługi na rzecz produkcji filmowej.

§ 2. W jednostkach organizacyjnych określonych w § 1 ust. 1—3 stosuje się powszechnie obowiązujące przepisy bez-

pieczeństwa i higieny pracy oraz przepisy niniejszego rozporządzenia.

§ 3. 1. Wszelkie stosowane przy pracy urządzenia, maszyny i narzędzia powinny być utrzymywane w należyтым stanie, gwarantującym przy ich użyciu pełne bezpieczeństwo i higienę pracy.

2. Maszyny i urządzenia powinny być eksploatowane zgodnie z wydanymi dla nich przepisami użytkowania (instrukcjami), zawierającymi zasady bezpieczeństwa i higieny pracy.

3. Procesy technologiczne, produkcyjne i badawcze powinny przebiegać zgodnie z instrukcjami zawierającymi zasady bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 4. Opracowania badawczo-naukowe, projektowo-dokumentacyjne, opiniodawcze, artystyczne i inne dla potrzeb jednostek organizacyjnych określonych w § 1 oraz dla potrzeb innych osób i instytucji, wykonywane przez te jednostki, powinny być zgodne z powszechnie obowiązującymi ogólnymi branżowymi i szczegółowymi przepisami o bezpieczeństwie i higienie pracy.

§ 5. Programy i plany postępu technicznego opracowywane przez jednostki organizacyjne (§ 1 ust. 1—3) powinny uwzględniać zagadnienia bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 6. Jednostki organizacyjne (§ 1 ust. 1—3) obowiązane są szkolić pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz poddawać ich egzaminom według przepisów szczegółowych.

§ 7. Stanowiska pracy, do których obsługi wymagane są specjalne kwalifikacje, nie mogą być obsługiwane przez osoby nie posiadające odpowiednich uprawnień kwalifikacyjnych.

§ 8. Stanowiska pracy powinny być zaopatrzone w szczegółowe instrukcje dotyczące zasad bezpieczeństwa i higieny pracy. Instrukcje te powinny uwzględniać warunki miejscowe.

§ 9. 1. Osoby kierownictwa i nadzoru obowiązane są tak organizować i prowadzić pracę na powierzonych im oddziałach, aby zapewnione były bezpieczeństwo i higiena pracy.

2. Jednostki organizacyjne (§ 1 ust. 1—3 i 5) obowiązane są ustalić na piśmie i doręczyć za pokwitowaniem każdej osobie kierownictwa i nadzoru zakres jej czynności i obowiązków.

§ 10. 1. Na stanowiskach kierownictwa i nadzoru nie mogą być zatrudnione osoby nie posiadające znajomości zasad i przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy w stopniu wystarczającym dla zajmowanego stanowiska.

2. Znajomość przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy powinna być sprawdzona w drodze egzaminów.

§ 11. 1. Osoby kierownictwa i nadzoru obowiązane są skontrolować każde miejsce pracy co najmniej raz w czasie zmiany roboczej.

2. Osoby kierownictwa i nadzoru obowiązane są pouczać pracowników o zasadach bezpiecznego wykonywania pracy.

§ 12. Przy każdej pracy zespołowej, przy której zatrudniony jest zespół złożony co najmniej z dwóch osób, powinien być wyznaczony spośród nich przewodnik zespołu, a pracownicy wchodzący w skład zespołu obowiązani są stosować się do wydanych przez niego poleceń.

§ 13. Roboty szczególnie niebezpieczne powinny być prowadzone tylko pod stałym osobistym nadzorem wykwalifikowanej w tym zakresie osoby nadzoru. Roboty takie mogą być wykonywane tylko przez wykwalifikowanych pracowników.

§ 14. Do robót odosobnionych należy kierować tylko doświadczonych pracowników.

§ 15. Każdy pracownik obowiązany jest przed rozpoczęciem pracy sprawdzić stan bezpieczeństwa w miejscu pracy, a także stan obsługiwanych maszyn i urządzeń, narzędzi pracy oraz urządzeń ochronnych i zabezpieczających.

§ 16. 1. Organizacja i wyposażenie stanowisk pracy powinny zapewniać pracownikowi wygodne, bezpieczne i higieniczne warunki pracy.

2. Stanowisko pracy powinno być wyposażone w odpowiednie urządzenia do przechowywania i używania narzędzi oraz materiałów w sposób uporządkowany.

3. Konstrukcja i wyposażenie stanowisk pracy powinny zapewniać wygodną pozycję ciała pracownika.

4. Stanowiska pracy wymagające obsługi w pozycji siedzącej należy wyposażyć w odpowiednie krzesła w zależności od charakteru wykonywanej pracy (regulowana wysokość siedzenia, oparcia, obrotu itp.).

5. Stanowiska pracy, przy których prowadzone procesy technologiczne mogą zagrażać otoczeniu, powinny być właściwie zabezpieczone.

6. Transport wewnętrzny i międzyoperacyjny surowców i materiałów powinien odbywać się przy zastosowaniu urządzeń eliminujących nadmierny wysiłek pracownika.

7. Pracowników zatrudnionych przy pracach wymagających przenoszenia narzędzi należy wyposażyć w torby lub skrzynki narzędziowe, służące do uporządkowanego i bezpiecznego przechowywania i przenoszenia narzędzi. Narzędzia i przyrządy stosowane do pracy na wysokościach powinny być zabezpieczone przed upadkiem.

8. Stanowiska pracy, przy których procesy technologiczne wymagają użycia lotnych substancji szkodliwych dla zdrowia lub gdy takie substancje powstają w wyniku procesu technologicznego, powinny być wyposażone w miejscowe wyciągi wentylacyjne o skutecznym działaniu, chyba że procesy te zostały zhermetyzowane.

§ 17. W pomieszczeniu, w którym procesom technologicznym towarzyszy wyzwalać się lotnych substancji szkodliwych dla zdrowia, należy przeprowadzać badania analityczne składu powietrza na rodzaj i stopień stężenia tych substancji oraz badania skuteczności wentylacji w zależności od warunków atmosferycznych i stanu technicznego urządzeń. Częstotliwość badań ustalają instrukcje wewnętrzne. Wyniki badań powinny być rejestrowane.

§ 18. Urządzenia i instalacje kanalizacyjne w pomieszczeniach, w których ścieki zawierają substancje żrące lub szkodliwe dla zdrowia, powinny być stale utrzymane w stanie sprawności. Odpadki i płyny ściekowe z tych pomieszczeń powinny być poddawane neutralizacji lub właściwemu rozcieńczeniu oraz okresowo badane dla ustalenia skuteczności oczyszczenia.

§ 19. Przy pracach, przy których pracownicy mogą być narażeni na zetknięcie się z substancjami żrącymi, parzącymi lub trującymi, powinny być przygotowane właściwe roztwory lub inne środki neutralizujące oraz urządzenia do szybkiego splukiwania miejsc skażonych.

§ 20. 1. Wszelkie opakowania lub urządzenia służące do przechowywania substancji i środków chemicznych powinny być wyraźnie w sposób trwały oznakowane.

2. Przepis ust. 1 ma zastosowanie również do urządzeń, naczyń i rurociągów służących do stałego transportowania tych substancji.

§ 21. Przechowywanie i stosowanie substancji niebezpiecznych lub szkodliwych dla zdrowia powinno się odbywać według instrukcji opracowanych na podstawie przepisów powszechnie obowiązujących.

§ 22. 1. Pracownicy jednostek organizacyjnych (§ 1 ust. 1—3 i 5) powinni być zaopatrzeni we właściwą odzież

ochronną oraz sprzęt ochrony osobistej zgodnie z potrzebami wynikającymi z zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

2. Osoba nadzorująca odcinek pracy jest odpowiedzialna za stosowanie przez podległych pracowników właściwych urządzeń ochronnych i sprzętu ochrony osobistej.

§ 23. 1. Jednostki organizacyjne (§ 1 ust. 1—3) powinny zapewnić przeprowadzenie odpowiednich badań lekarskich i specjalistycznych pracowników.

2. Pracownicy powinni mieć zapewnioną pierwszą pomoc w nagłych wypadkach przy pracy oraz w razie potrzeby pomoc lekarską i transport do zakładu leczniczego.

## Rozdział 2.

### Przepisy szczególne.

#### 1. Realizacja filmów.

§ 24. Kierownictwo produkcji filmów jest obowiązane do zapewnienia, zgodnie z najnowszymi zdobyczami nauki i techniki, bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, wykluczających zagrożenie życia lub zdrowia, pracownikom grup zdjęciowych, personelowi technicznemu oraz aktorom, epizodystom i statystom, a także do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego.

§ 25. 1. Scenopisy i dokumentacja techniczna filmu powinny uwzględniać organizację pracy w sposób bezpieczny we wszystkich fazach produkcyjnych.

2. Scenopisy i dokumentacja techniczna filmu, dotyczące realizacji filmu, powinny być dostarczane we właściwym czasie odpowiednim komórkom organizacyjnym wytwórni w celu umożliwienia przygotowania środków technicznych i organizacyjnych dla zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 26. 1. Dla prac zdjęciowych wykonywanych w warunkach zwiększonego zagrożenia bezpieczeństwa wymagane jest sporządzenie szczegółowego planu (programu) zabezpieczeń.

2. Plan zabezpieczeń (ust. 1) stanowi część dokumentacji technicznej filmu.

3. Za wykonanie planu zabezpieczeń odpowiedzialny jest kierownik produkcji filmu.

§ 27. 1. Odtwarzanie ról i efektów, polegających na wykonywaniu czynności i ćwiczeń ruchowych związanych z niebezpieczeństwem dla odtwórcy, może być zlecane wyłącznie osobom posiadającym odpowiednie przygotowanie w tym zakresie, a w szczególności:

- 1) udokumentowane umiejętności,
- 2) dobry stan zdrowia,
- 3) dostateczną znajomość zasad bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie odtwarzania ról i efektów niebezpiecznych.

2. Powierzenie zadań, o których mowa w ust. 1, osobom nie uprawiającym aktualnie danej specjalności lub nie posiadającym aktualnego świadectwa lekarskiego o stanie zdrowia jest zabronione.

3. Zaświadczenie lekarskie powinno wyraźnie stwierdzać, że dana osoba jest zdolna, ze względu na stan zdrowia, do wykonywania zadań określonych w ust. 1.

§ 28. Wszystkie najbardziej niebezpieczne efekty filmowe powinny być uzyskiwane przez zastosowanie techniki zdjęć kombinowanych.

§ 29. 1. Prace grup zdjęciowych w warunkach zwiększonego zagrożenia bezpieczeństwa, wykonywane w środowisku nie znanym lub w specjalnie trudnych warunkach (obiekty przemysłowe, kopalnie, morze, góry, pustynie, dżungle itp.), powinny być poprzedzone konsultacjami z odpowiednimi specjalistami branżowymi w celu ustalenia odpowiednich środków zabezpieczających.

2. Uczestnicy grup zdjęciowych powinni być poinstruowani o zasadach bezpieczeństwa i higieny pracy oraz sposobach ich stosowania w danych warunkach, jak również wyposażeni w odpowiednią odzież i sprzęt ochrony osobistej.

3. Kierownictwo produkcji filmu jest obowiązane do zastosowania specjalnych urządzeń ochronnych, zapewniających maksimum bezpieczeństwa dla wszystkich uczestników prac zdjęciowych.

4. Grupa zdjęciowa powinna być wyposażona w odpowiednie środki dla udzielenia pierwszej pomocy w wypadkach przy pracy i nagłych zachorowaniach, mieć zapewnioną fachową pomoc lekarską i środki transportu.

5. Powyższe zasady obowiązują także przy pracach związanych ze sporządzeniem dokumentacji filmu.

§ 30. Wymagania reżysera i operatora w stosunku do odtwórców i obsługi technicznej planu zdjęciowego, dotyczące uzyskania efektów techniczno-artystycznych, powinny być zgodne z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 31. 1. Wszelkie prace przy efektach technicznych, wymagających użycia urządzeń i środków technicznych, mogą być prowadzone wyłącznie pod nadzorem specjalistów.

2. Obsługa urządzeń technicznych, wymagająca fachowej kwalifikacji, przez osoby nie upoważnione jest zabroniona.

§ 32. 1. Jednostki organizacyjne produkujące filmy powinny przygotować i udostępnić odpowiednie pomieszczenia lub miejsca przeznaczone na pobyt aktorów, epizodystów i statystów w czasie wolnym od zajęć na planie zdjęciowym. Miejsca te powinny być odpowiednio wyposażone w urządzenia higieniczno-sanitarne i służące do wypoczynku oraz odpowiednio zabezpieczone przed ujemnymi wpływami atmosferycznymi i czynników zewnętrznych.

2. Osobom, o których mowa w ust. 1, należy umożliwić korzystanie z posiłków i napojów, a w porze zimowej z napojów i potraw gorących.

§ 33. Aktorzy, epizodyści i statyści powinni być przed przystąpieniem do pracy pouczeni o sposobie zachowania się na terenie objętym działalnością produkcji filmowej oraz poinstruowani o sposobach stosowania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy. W miarę potrzeby osoby te powinny być zaopatrzone w odpowiednią odzież i sprzęt ochrony osobistej oraz pouczone o zasadach ich stosowania.

§ 34. 1. Dzieci uczestniczące w zdjęciach powinny znajdować się pod stałą opieką osób dorosłych, odpowiedzialnych za ich zachowanie i bezpieczeństwo.

2. Opiekunowie dzieci powinni być poinstruowani o zasadach przestrzegania przepisów porządkowych, organizacyjnych i bezpieczeństwa odnoszących się do dzieci, nad którymi sprawują opiekę.

§ 35. 1. Zwierzęta używane do zdjęć filmowych i nagrań dźwiękowych powinny pozostawać pod opieką tresera lub osoby odpowiedzialnej za nie.

2. Zwierząt bez aktualnych zaświadczeń weterynaryjnych nie należy używać do zdjęć i nagrań.

3. Zwierzęta dzikie lub agresywne mogą być używane do zdjęć lub nagrań tylko w razie zastosowania środków i urządzeń gwarantujących pełne bezpieczeństwo otoczenia.

4. Konie i inne zwierzęta używane do zdjęć w scenach batalistycznych, masowych lub innych, w których występują czynniki mogące wpływać na zmianę zachowania się zwierzęcia, powinny być uprzednio oswojone i wypróbowane na sposób reakcji. Próby powinny być przeprowadzone w sytuacjach najbardziej zbliżonych do występujących w ujęciach, z zachowaniem odpowiednich środków bezpieczeństwa. Wyniki prób powinny decydować o przydatności zwierzęcia do zdjęć filmowych.

5. W czasie wolnym od zdjęć zwierzętom należy zapewnić miejsca odpowiednie pod względem higieniczno-sanitarnym oraz gwarantujące bezpieczeństwo otoczenia.

## 2. Inscenizacja.

§ 36. 1. Rekwizyty i urządzenia markujące powinny być wykonane i instalowane w sposób zapewniający bezpieczeństwo i higienę otoczenia oraz użytkowników.

2. Rekwizyty i urządzenia specjalne, przeznaczone do transportowania lub przebywania w nich ludzi, wymagają opracowania dokumentacji konstrukcyjno-wykonawczej oraz komisyjnego odbioru. Odbiór połączony ze szczegółowymi oględzinami obowiązuje również przy ponownym użyciu urządzenia poprzednio zmagazynowanego lub przewożonego. Skład komisji odbioru ustali każdorazowo kierownictwo produkcji filmu.

3. Składy rekwizytów powinny odpowiadać ogólnym przepisom o bezpieczeństwie i higienie pracy przy składowaniu.

4. Przewóz rekwizytów powinien odbywać się z zachowaniem przepisów obowiązujących w transporcie, którego środkami są przewożone.

§ 37. Materiały i substancje używane do markowania zjawisk fizycznych i atmosferycznych (śnieg, mgła, kurz, dym, barwienie powietrza itp.) przy udziale ludzi na planie zdjęciowym nie powinny zagrażać życiu i zdrowiu.

§ 38. 1. Kostiumy, odzież i obuwie wydawane ze składu powinny być w stanie czystym i odpowiadać wymaganiom higieniczno-sanitarnym,

2. Kostiumy i odzież nie mogą być wykonane z materiałów łatwo palnych lub szkodliwych dla zdrowia użytkownika.

3. Środki do patynowania i charakteryzowania odzieży nie mogą zawierać substancji szkodliwych dla zdrowia i łatwo palnych.

4. Kostiumy, odzież, obuwie itp. przed zwróceniem ich do składu powinny być odświeżone (czyszczone, prane) oraz poddane dezynfekcji (ewentualnie dezynsekcji).

5. Pomieszczenia składu (kostiumerni) powinny być zaopatrzone w skutecznie działające urządzenia wentylacyjne oraz dezynfekowane przez rozpylenie środków o działaniu dezynfekcyjnym (dezynsekcyjnym) bez przykrego zapachu.

6. Urządzenie i wyposażenie składu powinny odpowiadać ogólnie obowiązującym przepisom o bezpieczeństwie i higienie pracy przy składowaniu materiałów.

7. Pomieszczenia przeznaczone dla pracowników składu powinny być oddzielone od pomieszczeń składowych.

8. Czynniki dezynfekcyjne (dezynsekcyjne) z zastosowaniem środków szkodliwych dla zdrowia należy wykonywać w specjalnym pomieszczeniu przy użyciu odpowiednich urządzeń oraz odzieży i sprzętu ochrony osobistej.

§ 39. Urządzenia techniczne oraz sprzęt i instalacje elektryczne powinny być poddawane okresowym przeglądom i konserwacji.

§ 40. 1. Prace związane z obróbką martwego włosa oraz zdejmowanie odlewów, czyszczenie i barwienie należy przeprowadzać w oddzielnych pomieszczeniach, odpowiednio wyposażonych i urządzonych zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy.

2. Czynniki związane z używaniem lotnych, szkodliwych substancji powinny odbywać się w digestorium (szafie wyciągowej) zaopatrzonej w sprawnie działające urządzenia wentylacyjne lub na wolnym powietrzu, przy zastosowaniu odzieży i sprzętu ochrony osobistej.

3. Opakowania i naczynia służące do przechowywania substancji i środków stosowanych w technice charakteryzatorskiej (charakteryzatornia, fryzjerna, perukarnia, modelar-

nia itd.) powinny być wyraźnie i trwale oznakowane co do ich zawartości.

4. Substancje i środki chemiczne o działaniu trującym lub szkodliwym powinny być specjalnie oznakowane według ogólnie obowiązujących przepisów oraz przechowywane oddzielnie i używane z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i higieny pracy. Dostęp do tych środków powinien być ograniczony i kontrolowany.

5. Produkty używane do charakteryzacji ciała nie mogą działać szkodliwie na skórę i zdrowie ludzkie. Należy stosować dopuszczone do obrotu produkty firmowe, a w razie sporządzania produktów charakteryzatorskich (szminek, barwników, powłok) według własnych receptur produkty te oraz receptury powinny być zatwierdzone przez właściwy organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

6. Nie należy stosować powłok charakteryzatorskich do pokrywania większych powierzchni skóry (powyżej 30% powierzchni skóry) o działaniu utrudniającym proces wymiany powietrznej i cieplnej organizmu.

7. Należy unikać długotrwałego (ponad 2 godziny) pozostawania osób w stanie ucharakteryzowania, zwłaszcza powłokami określonymi w ust. 6.

8. Osobom ucharakteryzowanym należy umożliwić korzystanie z urządzeń z ciepłą wodą oraz środków do oczyszczenia i umycia ciała z substancji charakteryzatorskich.

§ 41. 1. Prace grup zdjęciowych z zastosowaniem efektów pirotechnicznych zalicza się do prac wykonywanych w warunkach zwiększonego niebezpieczeństwa.

2. Nabywanie, przewóz, przechowywanie i używanie przez wytwórnę filmowe broni palnej, amunicji, materiałów wybuchowych i wyrobów pirotechnicznych do produkcji filmów oraz organizację i pracę służby pirotechnicznej regulują odrębne przepisy.

3. Stosowanie efektów pirotechnicznych na terenie wytwórni filmowej powinno być uzgodnione ze służbą dyspozycyjną wytwórni.

§ 42. Przy stosowaniu efektów pirotechnicznych niezbędna jest obecność fachowych pracowników służby zdrowia lub ratowników wykwalifikowanych w zakresie udzielania pierwszej pomocy, posiadających odpowiedni sprzęt ratowniczy i środki do udzielania pierwszej pomocy.

§ 43. Pracownik, który znajdzie niewypały, porzucone materiały wybuchowe, wyroby pirotechniczne lub amunicję albo zauważy pozostawienie ich bez zabezpieczenia, obowiązany jest niezwłocznie ostrzec innych pracowników i zgłosić o tym najbliższej osobie nadzoru i kierownictwa.

## 3. Urządzenia elektryczne i technika zdjęciowa, dźwięku i oświetlenia.

§ 44. 1. Sprzęt i urządzenia elektryczne powinny spełniać wymagania określone w przepisach i normach szczegółowych, obowiązujących dla budowy urządzeń elektrycznych.

2. Urządzenia elektryczne lub zasilone energią elektryczną powinny być zabezpieczone zgodnie z obowiązującym systemem ochrony przeciwpożarowej.

3. Eksploatacja urządzeń elektrycznych powinna odpowiadać wymaganiom określonym w szczegółowych przepisach o eksploatacji urządzeń elektrycznych.

§ 45. Projektowanie, wykonanie, przechowywanie, transport i eksploatacja sprzętu i urządzeń stosowanych dla potrzeb techniki zdjęciowej, dźwięku i oświetlenia powinny spełniać wymagania określone instrukcjami szczegółowymi, wydanymi na podstawie obowiązujących przepisów.

§ 46. 1. Sprzęt i urządzenia powinny być poddawane okresowym przeglądom i konserwacji według instrukcji szczegółowych, a przed wydaniem do eksploatacji powinny

być sprawdzone pod względem sprawności i stanu technicznego.

2. Przed wydaniem do eksploatacji urządzeń zasilanych energią elektryczną należy zbadać skuteczność ochrony przeciwporażeniowej.

§ 47. 1. Pojazdy, wózki i krany operatorskie powinny być eksploatowane zgodnie ze szczegółowymi instrukcjami i przepisami użytkowania.

2. Wózki szynowe i bezszynowe, poruszane ręcznie, należy stosować zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi transportu ręcznego.

3. Wózki i urządzenia jezdne, poruszane ręcznie, powinny mieć urządzenia zabezpieczające obsługę i otoczenie oraz w miarę potrzeby sprawne urządzenia hamulcowe, uruchamiane z miejsca łatwo dostępnego.

4. Drogi komunikacyjne dla osób znajdujących się na planie oraz dla obsługi wózków poruszanych ręcznie powinny być równe, nie powodować poślizgu i nie stwarzać zagrożenia.

§ 48. 1. Usytuowanie stanowiska pracy powinno zapewniać bezpieczne warunki pracy, a jego organizacja powinna zapewniać środki zabezpieczające pracowników obsługi oraz sprzęt.

2. Środkami zabezpieczającymi pracowników są urządzenia i sprzęt zapewniające bezpieczeństwo i higienę pracy, jak np.: osłony, konstrukcje i urządzenia nośne, pomosty, bariery, oporęcznia, olinowania i inne urządzenia zabezpieczające przed upadkiem, poślizgnięciem lub urazami, a także odzież i sprzęt ochrony osobistej.

3. Środkami zabezpieczającymi sprzęt i jego wyposażenie są urządzenia pomocnicze służące do bezpiecznego, bezawaryjnego i wygodnego transportu, instalowania i zamocowania oraz zabezpieczenia przed upadkiem lub nie zamierzonym przemieszczeniem.

§ 49. 1. Sprzęt, urządzenia i przedmioty wyposażenia instalowane na konstrukcjach i pomostach powinny być zabezpieczone dodatkowo, np. pasami, linami, łańcuchami.

2. Urządzenia pomocnicze i przedmioty wyposażenia reflektorów powinny być przechowywane w specjalnych pojemnikach, a po ich zainstalowaniu należy zabezpieczyć.

3. Armatura i urządzenia oświetleniowe bezsoczewkowe, przeznaczone do zawieszenia nad planem zdjęciowym, powinny być zabezpieczone przed wypadnięciem lub rozpryskiem.

§ 50. Zabronione jest:

- 1) włączanie i wyłączanie odbiorników elektrycznych bez użycia przelączników,
- 2) zawieszanie jakichkolwiek urządzeń lub innych przedmiotów na przewodach prądowych.

§ 51. 1. Do przenoszenia, instalowania oraz obsługi sprzętu należy wyznaczać pracowników w odpowiedniej liczbie w stosunku do wielkości, ciężaru i ilości sprzętu, zgodnie z przepisami instrukcji szczegółowej.

2. Instalowanie ciężkich jednostek oświetleniowych i innych przedmiotów na podwyższeniach (praktykablach i innych konstrukcjach) należy wykonywać pod bezpośrednim nadzorem mistrza lub brygadzysty przy użyciu urządzeń pomocniczych i zabezpieczających.

3. Do ręcznych prac transportowych wykonywanych zespołowo należy dobrać pracowników o odpowiednich warunkach fizycznych.

§ 52. 1. Należy ograniczać czas przebywania pracowników oraz innych osób w pełnym oświetleniu produkcyjnym.

2. Pełne produkcyjne oświetlenie planu zdjęciowego należy stosować tylko podczas generalnych prób oświetlenia oraz podczas dokonywania zdjęć.

3. Personel obsługi planu zdjęciowego powinien stosować okulary lub daszki ochronne.

§ 53. Instalowanie i obsługa urządzeń i sprzętu techniki dźwiękowej oraz obsługa wozu dźwiękowego powinny odbywać się na podstawie szczegółowych instrukcji.

§ 54. Podczas wyładowań atmosferycznych w plenerze przenośny sprzęt elektryczny powinien być wyłączony spod napięcia, a wszystkie prace montażowe przy nim wstrzymane.

#### 4. Dekoracje.

§ 55. 1. Do prac związanych z budową i rozbiórką dekoracji filmowych mają zastosowanie przepisy ogólne dotyczące przestrzegania warunków bezpieczeństwa i higieny pracy przy robotach budowlanych i rozbiórkowych.

2. Rozwiązania konstrukcyjne oraz prowadzenie robót budowlanych powinny być zgodne z ogólnie stosowanymi zasadami sztuki budowlanej i obowiązującymi normami.

3. Odstępstwa wynikające ze specyfiki budowy i przeznaczenia dekoracji filmowych powinny przewidywać zachowanie warunków bezpieczeństwa pracy i bezpieczeństwa publicznego.

§ 56. 1. Wykonanie dekoracji filmowych o skomplikowanej konstrukcji lub wymagających odstępstw od zasad sztuki budowlanej powinno być oparte na dokumentacji konstrukcyjno-wykonawczej i obliczeniach statycznych.

2. O konieczności sporządzenia dokumentacji konstrukcyjnej decyduje każdorazowo kierownik wydziału budowy dekoracji.

§ 57. 1. Część dekoracji przeznaczona do obsługi technicznej planu zdjęciowego, jak: pomosty, schody, drabiny itd., powinna być wykonana w sposób zapewniający bezpieczeństwo pracy.

2. Elementy nośne i konstrukcyjne powinny być wykonane z materiałów o właściwej jakości i wytrzymałości oraz poddawane konserwacji i okresowej kontroli.

3. Pomosty, przejścia i trasy komunikacyjne powinny być należycie zabezpieczone krawężnikami i oporęczniami.

4. Listwy poręczowe powinny być gładkie.

5. Nawierzchnie tras komunikacyjnych nie mogą mieć części wystających.

§ 58. Elementy dekoracji poddawane efektom wyburzenia, zawałania się itp. w obecności ludzi na planie zdjęciowym powinny być wykonywane z materiałów specjalnych, nie stwarzających zagrożenia (np. tworzywa sztuczne, balza, korek, zaprawa niepyląca).

§ 59. Dekoracje i budowle filmowe przed oddaniem ich do użytku powinny być odebrane przez komisje powołane:

- 1) na terenie wytwórni filmowej — przez dyrektora wytwórni w uzgodnieniu z radą zakładową,
- 2) w plenerze — przez kierownika produkcji filmu w uzgodnieniu z delegatem związkowym.

§ 60. W czasie użytkowania dekoracji wszelkie zmiany w konstrukcji mogą być dokonywane wyłącznie za zgodą kierownika budowy.

§ 61. Przy zabudowywaniu dekoracji zwartych należy stosować przejścia komunikacyjne odpowiedniej szerokości dla ewentualnej ewakuacji, dostępu do urządzeń oraz sprzętu przeciwpożarowego.

§ 62. Po przerwach w pracy wywołanych warunkami atmosferycznymi lub klęskami żywiołowymi dekoracje plenerowe należy poddać szczegółowym oględzinom przez komisję powołaną zgodnie z § 59 w celu stwierdzenia i usunięcia ewentualnych szkód mających wpływ na wytrzymałość lub statyczność budowli.

§ 63. Reżyser, operator obrazu i kierownik produkcji obowiązani są przestrzegać, aby dekoracje używane były zgodnie z ich przeznaczeniem, określonym w scenopisie.

§ 64. 1. Do prac wykonywanych na wysokości powyżej czterech metrów od poziomu otoczenia można dopuszczać

tylko osoby posiadające aktualne zaświadczenia lekarskie zezwalające na wykonywanie pracy na wysokości.

2. Pracownicy dopuszczeni do prac określonych w ust. 1 powinni w czasie pracy nosić specjalne znaczki na wierzchniej odzieży.

§ 65. Roboty instalacyjno-montażowe przy urządzeniach energetycznych, instalowanych w dekoracjach filmowych, powinni wykonywać pracownicy z odpowiednimi uprawnieniami.

§ 66. Urządzenia, instalacje elektryczne i armatura oświetleniowa instalowane w dekoracjach jako czynne urządzenia przeznaczone do niszczenia lub uszkodzenia dla celów inscenizacyjnych powinny być zasilane energią o napięciu bezpiecznym, uwzględniającym specyfikę warunków pracy i nie przekraczającym 24 V.

§ 67. Pracownicy zatrudnieni przy robotach budowlano-montażowych i instalacyjnych w czasie budowy i rozbiórki dekoracji oraz pomostów powinni stosować hełmy ochronne i sprzęt ochrony osobistej, zabezpieczający przed upadkiem z wysokości.

§ 68. Przy budowie i rozbiórce dekoracji należy stosować urządzenia pomocnicze ułatwiające transport elementów i materiałów.

§ 69. W planie organizacji robót rozbiórkowych należy przewidzieć w szczególności niezwłoczne porządkowanie placu budowy, usuwanie pozostałości niebezpiecznych dla życia lub zdrowia, oczyszczanie z gwoździ i szkła i zabezpieczenie elementów porzbiórkowych.

#### 5. Hale zdjęciowe.

§ 70. Hale zdjęciowe powinny być wyposażone w elementy i urządzenia służące do bezpiecznego instalowania sprzętu technicznego i urządzeń według wymagań przepisów branżowych i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz instrukcji szczegółowych.

§ 71. Pomieszczenia hal zdjęciowych powinny posiadać stale dostępne wyjścia ewakuacyjne, zewnętrzną łączność telefoniczną oraz sprawnie działające zapasowe światła bezpieczeństwa.

§ 72. 1. Urządzenia oraz konstrukcje galerii i pomostów powinny zapewniać bezpieczeństwo ludzi i zabezpieczać przed upadkiem przedmiotów z wysokości.

2. Pomosty i galerie powinny mieć co najmniej dwa zejścia ewakuacyjne.

§ 73. Hale zdjęciowe powinny być wyposażone w urządzenia zapewniające właściwą temperaturę, wilgotność i wymianę powietrza.

§ 74. Hale zdjęciowe powinny być wyposażone w urządzenia służące do bezpiecznego wykonywania prac montażowych, instalacyjnych i porządkowych na wysokościach.

§ 75. 1. Eksploatacja urządzeń jezdnych, dźwigowych oraz konstrukcji nośnych, służących do transportowania i zawieszania pomostów oraz urządzeń technicznych i dekoracji, powinna odbywać się według instrukcji szczegółowych.

2. Urządzenia określone w ust. 1 powinny być poddawane konserwacji i okresowym badaniom zgodnie z wymaganiami instrukcji szczegółowych.

§ 76. Wznoszenie, zabudowywanie, uzbrajanie pomostów i galerii oraz ich rozbiórka i przemieszczanie, a także podnoszenie i opuszczanie pomostów wiszących oraz materiałów powinno być wykonywane dopiero po usunięciu osób znajdujących się pod pomostami.

§ 77. Stałe punkty oświetleniowe powinny być łatwo dostępne oraz posiadać osłonę źródła światła.

§ 78. Zasłony, kotary, przystawki fotograficzne itp. powinny być zawieszane na urządzeniach i konstrukcjach zapewniających bezpieczne użytkowanie.

§ 79. Otwory, zapadnie i inne zagłębienia powinny być odpowiednio zabezpieczone. Uszkodzenia podłóg powinny być niezwłocznie naprawiane.

§ 80. Użytkowanie hal powinno odbywać się w sposób zapewniający możliwość szybkiej ewakuacji osób i sprzętu. Drogi, przejścia i pasy komunikacyjne w halach i na trasach wiodących do hal powinny być odpowiednio oznaczone oraz wolne od przedmiotów utrudniających komunikację.

§ 81. Hale zdjęciowe powinny być utrzymywane w porządku i czystości. Odpylanie powinno odbywać się przy użyciu mechanicznych urządzeń.

§ 82. Nadzór nad użytkowaniem i stanem pomieszczeń halowych powinien pełnić specjalnie wyznaczony pracownik.

#### 6. Laboratoria.

§ 83. 1. Laboratoria chemiczne, biologiczne i obróbki taśmy filmowej w jednostkach organizacyjnych (§ 1 ust. 1—3) powinny być urządzone i wyposażone zgodnie z ogólnie obowiązującymi przepisami branżowymi i specjalnymi w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

2. Prace w laboratoriach powinny być wykonywane przez personel wykwalifikowany z zastosowaniem ogólnie obowiązujących przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy.

3. Prace porządkowe, naprawy i konserwacje w laboratoriach powinny być wykonywane przez odpowiednio przeszkolonych pracowników.

4. Dla przyrządów, aparatów i urządzeń stosowanych w laboratoriach powinny być opracowane szczegółowe instrukcje obsługi, zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 84. 1. Pomieszczenia laboratoriów i oddziałów obróbki taśmy filmowej, w których odbywa się praca związana z przygotowaniem, rozdziałem, stosowaniem i regeneracją roztworów, powinny odpowiadać warunkom higieny pracy.

2. W pomieszczeniach określonych w ust. 1 powinny być utrzymywane w stanie sprawnym urządzenia do splukiwania podłóg i mycia urządzeń produkcyjnych.

3. Instalacje i urządzenia elektryczne powinny być eksploatowane zgodnie z przepisami norm PN-E dla pomieszczeń specjalnych oraz zabezpieczone przed niszcącym działaniem chemikaliów.

4. Pomieszczenia określone w ust. 1 powinny być zaopatrzone w sprawnie działające urządzenia wentylacyjne.

5. W miejscach stałej pracy należy stosować odpowiednie podkłady izolacyjne, nie utrudniające komunikacji.

§ 85. 1. Prace przy produkcyjnym przygotowywaniu substancji o działaniu szkodliwym (mieszaniu, rozpuszczaniu, dozowaniu) powinny być zmechanizowane i zhermetyzowane.

2. Prace z wywoływaczami barwnymi powinny być wykonywane wyłącznie w ochronnych rękawicach.

§ 86. Oczyszczanie urządzeń i naczyń przy użyciu środków niebezpiecznych lub szkodliwych dla zdrowia powinno odbywać się przy zastosowaniu wszelkich środków ostrożności i sprzętu ochrony osobistej w pomieszczeniu skutecznie wentylowanym lub na wolnym powietrzu.

§ 87. Do pracy przy stosowaniu roztworów o działaniu uczulającym (roztwory wywołujące dla filmów barwnych) należy dopuszczać pracowników po uprzednim poddaniu ich badaniu na możliwość uczulenia i uzyskaniu wyniku ujemnego.

#### 7. Pomieszczenia ciemniowe.

§ 88. 1. Pomieszczenia ciemniowe powinny być wyposażone w oświetlenie ciemniowe wykonane i usytuowane w taki sposób, aby osoby tam przebywające mogły rozróżniać zarysy przedmiotów i dróg komunikacyjnych.

2. Maszyny i urządzenia oraz sprzęt w pomieszczeniach ciemniowych powinny być usytuowane w sposób zapewniający bezpieczną obsługę urządzeń oraz komunikację wewnętrzną.

3. Materiały, narzędzia, produkty i przedmioty użytku powinny być układane i przechowywane na specjalnie przystosowanych urządzeniach (np. półki, regały, wieszaki, zasobniki) na określonych miejscach.

4. Zabrania się pozostawiania wszelkich przedmiotów i pudełek z taśmą filmową na podłodze oraz w przejściach komunikacyjnych.

5. Progi, schody i inne występy znajdujące się na trasach komunikacyjnych powinny być zastąpione pochylniami lub oznaczone w widoczny sposób.

6. Miejsca znajdujące się przed wejściem do pomieszczenia ciemnego powinny być oświetlone w sposób umożliwiający przystosowanie wzroku do zmian warunków oświetleniowych.

7. Pomieszczenia ciemniowe powinny być zaopatrzone w sprawnie działające urządzenia wentylacyjne.

8. Pomieszczenia ciemniowe dla jednoosobowych stanowisk pracy powinny być wyposażone w sygnalizację świetlną i alarmową.

## 8. Prace graficzne i precyzyjne.

§ 89. 1. Czynności, których wykonywanie wymaga wyjątkowej pracy wzrokowej, mogą być wykonywane wyłącznie przy zapewnieniu właściwych warunków oświetleniowych według specjalnych norm zdrowotnych i przepisów ogólnie obowiązujących w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

2. W pomieszczeniach i miejscach wykonywania czynności wymagających wyjątkowej pracy wzrokowej należy przeprowadzać okresowe badania jakości oświetlenia i warunków pracy.

3. Pracowników zatrudnionych przy pracach określonych w ust. 1 należy poddawać okresowym specjalistycznym badaniom lekarskim, niezależnie od ogólnych badań okresowych.

4. Przy pracach graficznych związanych z produkcją filmów należy stosować materiały i środki techniczne, których jakość wpływa na poprawę warunków pracy wzrokowej.

## 9. Składowanie i transport.

§ 90. 1. Miejsca składowania powinny zapewniać właściwe pod względem bezpieczeństwa i higieny pracy warunki składowania i obrotu (przyjmowania i wydawania), załadunku i wyładunku oraz transportu.

2. Miejsca składowania powinny być wyposażone w odpowiednie urządzenia (np. regały, zasobniki, stelaże, wieszaki) odpowiedniej wytrzymałości i konstrukcji, zapewniające statyczne składowanie oraz bezpieczeństwo przy przyjmowaniu i wydawaniu materiałów.

3. Drogi i przejścia w składach i magazynach powinny być przystosowane do używania pomocniczych środków transportowych i bezpiecznego przemieszczania materiałów.

§ 91. 1. Środki i substancje chemiczne powinny być składowane w sposób uniemożliwiający powstawanie wzajemnych reakcji chemicznych oraz zapewniający bezpieczeństwo osób znajdujących się w magazynie.

2. Wydawanie środków o działaniu szkodliwym dla zdrowia powinno odbywać się przy użyciu urządzeń i opakowań zapewniających bezpieczeństwo i higienę pracy zgodnie z instrukcją szczegółową.

§ 92. 1. Składy dekoracji, fundusu i materiałów budowlanych powinny być usytuowane w miejscach nie utrudniających komunikacji wewnętrznej, łatwo dostępnych dla środków transportu, na terenie utwardzonym oraz zabezpieczonym od ujemnych wpływów atmosferycznych.

2. Elementy dekoracji i fundusu oraz materiały uzyskiwane z rozbiórki dekoracji przeznaczone do ponownego użycia powinny być oczyszczone z wystających części ostrych (np. gwoździ, szkła), układane w sposób uporządkowany i łatwo dostępny dla składowania i pobierania. Sterty i sztabe nie mogą zagrażać utratą statyczności.

3. Zabronione jest składowanie elementów dekoracji, fundusu i materiałów budowlanych na terenie hal zdjęciowych.

§ 93. 1. Składowanie taśmy filmowej powinno odbywać się w warunkach określonych odrębnymi przepisami.

2. Pomieszczenia i stanowiska pracy, w których stosowane jest przejściowe lub podręczne składowanie taśmy filmowej dla celów produkcyjnych, należy wyposażać w odpowiednie regały, półki, stelaże, zapewniające statyczne i bezpieczne składowanie taśmy. Zabronione jest składowanie taśmy na podłodze przy stanowisku roboczym.

§ 94. 1. Transport pudełek z taśmą filmową powinien odbywać się w specjalnych pudłach zbiorczych, których konstrukcja powinna przewidywać wygodę i łatwość ręcznego dźwigania i przenoszenia (kształt, wielkość, ciężar, uchwyty).

2. Przenoszenie taśmy filmowej w ilości przekraczającej dwa pudełka powinno odbywać się w specjalnych pojemnikach (np. pudłach, kontenerach, koszach, siatkach).

3. Do transportu wewnętrznego taśmy należy stosować pomocnicze urządzenia ułatwiające transport (np. wózki, nosiki, windy).

§ 95. Drogi wewnętrzne przeznaczone dla pojazdów kołowych powinny być oznakowane i użytkowane zgodnie z obowiązującymi przepisami w sprawie ruchu na drogach publicznych. Szerokość dróg powinna uwzględniać potrzeby ruchu drogowego na terenie jednostki organizacyjnej (§ 1 ust. 1—3).

§ 96. 1. Transport filmowego sprzętu technicznego powinien odbywać się w specjalnie dostosowanych pojemnikach, obudowach, skrzyniach, zwijadłach, chroniących sprzęt przed uszkodzeniem i ułatwiających transport. Urządzenia te powinny być wyposażone w odpowiednie uchwyty.

2. Przedmioty przewożone transportem samochodowym powinny być właściwie rozmieszczone na powierzchni załadunkowej pojazdu i pewnie zabezpieczone przed przypadkowym przemieszczeniem lub wypadnięciem w czasie przewozu.

3. Dla ułatwienia załadunku i wyładunku przedmiotów należy stosować urządzenia zmniejszające wysiłek i niebezpieczeństwo pracy ręcznej.

§ 97. 1. Przewożenie osób samochodami ciężarowymi może odbywać się wyłącznie przy spełnieniu wszelkich wymagań bezpieczeństwa, określonych ogólnie obowiązującymi przepisami dotyczącymi przewozu osób samochodami ciężarowymi.

2. Przewożenie osób razem z ładunkiem może odbywać się wyłącznie przy wydzieleniu odpowiedniego miejsca, zapewniającego wygodę i bezpieczeństwo przewozu osób; miejsce takie powinno być oddzielone od przewożonego ładunku. Zabronione jest przewożenie osób na powierzchni załadunkowej pojazdu z materiałami sypkimi i innymi przewożonymi luzem oraz z materiałami szkodliwymi i niebezpiecznymi dla życia lub zdrowia ludzkiego.

3. Pojazdy przeznaczone do przewozu i przebywania w nich osób w zimie powinny być ogrzewane.

4. W pojazdach, z których dokonuje się zdjęć filmowych lub na których instaluje się inne stanowiska obsługi technicznej filmu, należy urządzić odpowiednio wyposażone miejsca, zapewniające wygodę i bezpieczeństwo osób obsługujących te stanowiska.

§ 98. Pojazdy specjalne i operatorskie oraz przyczepy i agregaty przewoźne, których miejsce pracy związane jest z postojami na drogach publicznych i w miejscach ruchu drogowego, powinny być pomalowane na kolor jaskrawo odcinający się od otoczenia oraz oznakowane w sposób ustalony obowiązującą normą w zakresie znaków i barw bezpieczeństwa, a w nocy lub przy słabej widoczności oświetlone według przepisów ruchu drogowego.

§ 99 1. Pojazdy samochodowe należy poddawać obsłudze technicznej i naprawom zgodnie z przepisami obowiązującymi w tym zakresie.

2. Dopuszczenie do jazdy pojazdu niesprawnego lub bez właściwego wyposażenia jest zabronione.

3. Jednostki organizacyjne dysponujące taborem samochodowym obowiązane są do zapewnienia warunków umożliwiających przeprowadzanie obsługi technicznej i napraw,

### Rozdział 3.

#### Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 100. 1. W uzasadnionych wypadkach dopuszczalne są odstępstwa od przepisów niniejszego rozporządzenia za zezwoleniem Ministra Kultury i Sztuki.

2. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, określi szczegółowo jednostkę organizacyjną, zakres odstępstw od przepisów rozporządzenia, warunki ich stosowania oraz okres ważności zezwolenia.

§ 101. Dyrektorzy (kierownicy) jednostek organizacyjnych wymienionych w § 1 ust. 1—3 w terminie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia wydadzą w uzgodnieniu z radą zakładową szczegółowe instrukcje z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy dla poszczególnych stanowisk pracy, procesów technologicznych i urządzeń produkowanych w tych jednostkach.

§ 102. Dyrektorzy (kierownicy) jednostek organizacyjnych wymienionych w § 1 ust. 1—3 zapewnią środki niezbędne do realizacji przepisów rozporządzenia w ramach planów techniczno-ekonomicznych tych jednostek.

§ 103. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Kultury i Sztuki: *L. Mołyka*